སློབ་ཚན་ ༢༣ པའི་ཆོག་གསར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་སྐོར།

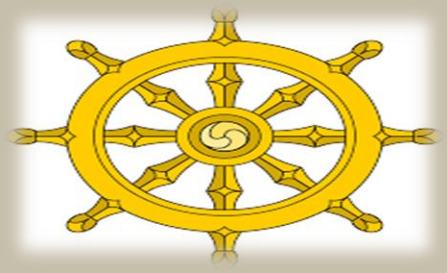

ཚད	ཆོག་གསར།	དཔེར་བརྗོད།
A1	རྒྱས་བཤད་གནང་(H) རྒྱས་པར་བཤད་པ།(Q) to explain in detail or extensively	བླ་མ་དེས་ཆོས་གསུང་དུས་རྒྱས་བཤད་ཞེ་དགས་གནང་གི་རེད།
A2	བཀའ་དང་པོ། the first [set of] teachings, the first [turning of the] wheel of *Dharma*	སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཐོག་མར་འམ་ཡང་ན་དང་པོ་གསུང་པའི་ཆོས་དེ་ལ**བཀའ་དང་པོ**་ཟེར་གྱི་རེད། མ་ཟད་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་ཡང་ཟེར་གྱི་རེད།
A3	བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར། the teaching/turning of the wheel of *Dharma* regarding the Four [Noble] Truths	སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁོ་རང་གི་འདུལ་བྱ་འཁོར་ལྡ་སྟེ་བཟང་པོ་ལ་དང་པོ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་གསུང་པ་རེད།
A4	བཀའ་བར་པ། the second [set of] teachings, (lit. the middle [set of] teachings)	སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་གསུངས་ཚར་པའི་རྗེས་ལ་བྱ་ཆོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཅིག་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་གསུང་པའི་པའི་ཆོས་དེ་ལ་བཀའ་བར་

©2023 LRZTP

		པ་ཞེར་གྱི་ཡོད་རེད།
A5	བཀའ་མཐའ་མ། the third [set of] teachings (lit. the last [set of] teachings)	དེའི་རྗེས་ལ་ཡུལ་ཡང་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅན་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་པོ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་ལ་བཀའ་མཐའ་མ་ཞེར་གྱི་ཡོད་རེད།
A6	སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ། the Truth of Suffering	སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་བར་འོག
A7	ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ། the Truth of Origin [of suffering]	ཀུན་འབྱུང་ཞེར་ན་སྡུག་བསྔལ་ཚང་མ་འབྱུང་ས་དེ་ལ་ཞེར་གྱི་ཡོད་རེད།
A8	འགོག་པའི་བདེན་པ། the Truth of Cessation [of suffering]	འགོག་པ་ཞེར་དུས་སྐབས་འདི་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཚང་མ་མེད་པ་བཙོ་བ་དེ་ལ་ཞེར་གྱི་ཡོད་རེད།
B1	ལམ་གྱི་བདེན་པ། the Truth of the Path	སྐབས་འདི་ལ་ལམ་ཞེར་ཡག་དེ་སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་བཙོ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ལ་ཞེར་གྱི་ཡོད་རེད།
B2	གསལ་བཤད་བསྟོན། to clarify, to explain clearly (H)	ཁྱེད་རང་གིས་ངའི་ལག་ཕྱག་ཁ་པར་འཁྱེར་མེད་ན་ང་ལ་གསལ་བཤད་ཡག་པོ་ཅིག་བྱེད་དང་།
B3	འཁོར་བ། *samsara,* cyclic existence	སེམས་ཅན་ཚང་མ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་ན་ག་འདྲས་ཡག་པོ་ཡོད་མ་རེད།
B4	མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། *nirvana* (lit. gone beyond misery)	སྐབས་འདི་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་གཉིས་དོན་དག་གཅིག་པ་རེད།
B5	རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ། cause(s) and result(s)	འབྲས་བུ་ཚང་མ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་པ་རེད། རྒྱུ་མེད་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་མ་རེད།

©2023 LRZTP

B6	སྤང་བྱ། what is to be given up or abandoned	སྤྱི་བསྡུས་ཚང་མ་སྤང་བྱ་རེད། ངས་ལོ་གཉིས་དང་ཕྱེད་གའི་རིང་ལ་ཤ་སྤངས་པ་ཡིན།
B7	ཉམས་སུ་བླང་བྱ། what is to be practiced or adopted	བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་ཉིད་དེ་ཚོ་ཉམས་སུ་བླང་བྱ་རེད།
C1	ཤེར་ཕྱིན་ (ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ) abr. of *prajnaparamita /* *Perfection of wisdom*	ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དེ་རེད།
C2	སྐབས་སུ། in the context of...	ང་ཚོ་སྒོམ་རྒྱུ་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་བློ་གང་བྱུང་མང་བྱུང་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།
C3	རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ། not established by their own essence	བཀའ་བར་པའི་སྐབས་སུ་ས་ངས་རྒྱས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་རེད་ཟེར་གསུངས་པ་རེད།
C4	རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ། not established by their own characteristics	རང་གིས་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་ཟེར་ཡག་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཟེར་ཡག་གཉིས་པོ་དོན་གཅིག་རེད།
C5	སྟོང་པ་ཉིད། emptiness (skt. *Shunyata)*	སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དག་དེ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་གཏིང་ཟབ་པོ་རེད་འདུག
C6	བྱ་རྐོད་ཕུང་པོའི་རི་བོ།	བྱ་རྐོད་ཕུང་པོའི་རི་དེ་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་གསུང་ས་པའི་གནས་རྫ་ཆེན་པོ་ཅིག་རེད།
Vulture Peak (near Rajgir, India)		

©2023 LRZTP

C7	འཕོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། the retinue of bodhisattvas	སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་གསུངས་དུས་འཕོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་ཡོད་ས་རེད།
C8	འོད་སྲུངས། Dipamkara	འོད་སྲུངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅིག་རེད།
C9	རབ་འབྱོར། Subhuti	རབ་འབྱོར་ཞེར་ཡག་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུལ་བ་གཙོ་བོ་ཅིག་རེད།
C10	མདོ་སྡེ། the set of *sutras*	མདོ་སྡེ་ཞེར་ཡག་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་རབ་ཅིག་རེད། དེས་གཙོ་བོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྟན་པ་བསྟན་གྱི་ཡོད་རེད།
D1	མདོ་སྡེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ། *Lankavatara Sutra,* "Descent into Lanka Sutra"	མདོ་འདི་སངས་རྒྱས་ཤིང་གི་ལའི་ཡུལ་ལ་ཞེབས་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཅིག་རེད། འདི་ལ་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་རེད།
D2	བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། *Tathagatagarbha*, *sugata*-essence, *Sugatagarbha,* buddha-nature	སེམས་ཅན་ཚང་མའི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་རེད། བྱས་ཙང་ང་ཆོ་ཚང་མ་སངས་རྒྱས་ཡག་ཡོད་རེད།
D3	སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། the luminous nature of the mind	སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཞེར་ཡག་དང་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གཉིས་དོན་དག་གཅིག་པ་རེད།
D4	གོ་རིམ། order, sequence	ཁྱེད་རང་གིས་ཚོག་གྲུབ་ཀྱི་གོ་རིམ་མ་ནོར་བ་བྱས་ནས་ཕྱིས་རོགས་གནང་།
D5	སློབ་དཔོན། (spiritual) master, *acharya,* scholar, teacher	སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཅིག་རེད།

©2023 LRZTP

D6	གཞུང་། scripture, text with established validity	གཞུང་ཟེར་ཡག་འདི་ལ་དོན་དག་འདྲ་མི་འདྲ་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། རིག་གཞུང་དང་། རྒྱལ་བཤད། དཔེ་ཆ་ལ་སོགས་པ་ལ་གོ་གི་ཡོད་རེད།
D7	དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། the *Madhyamika* (text), *The Four Hundred (Verses)*	དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་མཇུད་པ་པོ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཟླཏ་དེ་བཤད་འཚགས་པ་ལྟ་རེད།
D8	བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ། non-meritorious (actions)	སྒྲིར་བཏང་ལས་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད་རེད།
D9	བཟློག། to abolish, to eliminate	ང་ཚོའི་བར་ཆད་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་སྐབས་རེ་སྐོལ་མ་དང་ཤེས་རབ་སྟེང་པོ་འདོན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད།
D10	བར་དུ། Between, in the middle.	ཁ་སང་གསུང་ཆོས་སྐབས་ལ་བསྟན་འཛིན་ང་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་སྐོལ་མ་བསྡད་སོང་།
E1	མཐའ་མ། at the end, finally	འབྱོར་རྒྱས་དང་པོ་ལུང་པ་གཅ་ས་གཅ་ལ་ཡུལ་སྐོར་སྒྲོ་འཚམ་ལ་ཕྱིན་པ་རེད། མཐའ་མ་དེ་ལ་ཁོང་རང་བོད་ལ་ལོག་པ་རེད།
E2	ལྟ་གཞི་ཀུན། the basis of all views	ལྟ་གཞི་ཟེར་ན་ལྟ་བ་ཚང་མའི་གཞི་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།
E3	ཚུལ། how to..., the way to...	མི་ཚང་མའི་བསམ་བློ་གཏོང་**སྒྲུབ**(ཚུལ) འདྲ་གི་ཡོད་མ་རེད།
E4	བདག་འཛིན། clinging to the self, conception of a self	བདག་འཛིན་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་རེད།
E5	སྒང་པ།	བདག་འཛིན་སྒང་ཐུབ་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་གྱི་ཡོད་རེད།

©2023 LRZTP

	to abandon, to give up	
E6	བདག་མེད་པ། selflessness	བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་དེ་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་ཅིག་རེད།
E7	རྟོགས་པ། to realize, to fully understand	སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་ཡག་ལས་སྣ་པོ་ཁྱོན་ནས་ཡོད་མ་རེད།
E8	གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག the union of clarity and emptiness	གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ཟེར་ཡག་དེ་ཐུགས་ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཅིག་རེད། འོད་གསལ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།

©2023 LRZTP